

FIETSERSBOND LENTESCHOONMAAKACTIE - 21 MAART 2009

SAMENGEVAT: DE EISEN

1. Het budget voor onderhoud fietspaden langs gewestwegen moet naar omhoog. De Fietsersbond vraagt dat de **Vlaamse overheid jaarlijks 15 miljoen euro** reserveert voor het onderhoud van fietspaden.
2. Voor de **gemeentewegen** van de 308 Vlaamse + 19 Brusselse gemeenten vragen we een **verdubbeling van het budget** voor het onderhoud van fietspaden.
3. **Alle diensten moeten beschikken over materieel om fietspaden te vegen.** Alleen met het juiste materiaal kan er resultaatgericht onderhoud worden.
4. In alle seizoenen moeten er **minimale onderhoudstaken** gebeuren zoals vegen, snoeien en maaien. Herstellingen moeten zorgvuldig gebeuren.
5. Een **minstens jaarlijkse controle op de toestand van de fietspaden** is noodzakelijk.
6. Bij de aanleg van nieuwe fietspaden moet er gekozen worden voor onderhoudsvriendelijk materiaal zoals **asfalt of monolithisch cementbeton.**

1. Het belang van onderhoud

Het op peil houden van het kwaliteitsniveau van fietspaden is een heel grote uitdaging, maar noodzakelijk! Fietspaden die niet onderhouden worden, worden al snel een opeenvolging van putten, bulten, plassen, glasscherven, modder en andere vuiligheid. Dat is niet comfortabel en beschadigt de fiets. Maar het is vooral onveilig tot zelfs levensgevaarlijk. Een fietser kan vallen door een scheur in het wegdek, een groef tussen twee betonstraatstenen of een diepe put in het fietspad.

De Fietsersbond wil dat het Vlaamse Gewest jaarlijks een budget van 15 miljoen euro opzij zet voor het onderhoud van fietspaden. Gemeenten moeten hun budget voor het onderhoud van fietspaden verdubbelen.

2. Minimale onderhoudstaken in alle seizoenen

Uitgangspunt: onafhankelijk van de weersomstandigheden moet het veiligheidsniveau voor de fietser gehandhaafd blijven.

- **Putten, scheuren en langsgroeven moeten zo snel mogelijk weggewerkt worden.** Elke dag dat deze gevaarlijke situaties blijven voortduren, riskeert de wegbeheerder aansprakelijk te worden gesteld voor verwondingen van gevallen fietsers of erger. Herstellingen moeten zorgvuldig gebeuren. Goed onderhoud van een fietspad is trouwens meer dan snel wat zand in een put gooien of enkele klinkers weer vastleggen. **Eigenlijk is er maar één echte oplossing: het wegdek van het fietspad op regelmatige basis geheel vernieuwen, zoals dat ook gebeurt voor de rijbaan.**

- In de **herfst** moeten gevallen bladeren regelmatig worden geveegd om te voorkomen dat ze een gladde brij vormen waarop fietsers zich niet kunnen rechthouden. Dit kan snel en eenvoudig met een veegmachine.

- **Sneeuw** moet zo snel mogelijk weggeveegd worden, nog voor de sneeuw verworden is tot een platgereden laag glad ijs en gevaarlijk opstaande vastgevroren kantjes. Strooien met zout heeft immers - zeker in vergelijking met de rijbaan - niet veel zin op een fietspad. Omdat fietsbanden dun zijn, wordt het zou door het fietsverkeer niet voldoende verspreid over het fietspad en kan het zout minder zijn werk doen.

- Tijdens de **lente** en de **zomer** moeten vooral het onkruid en het gras onder controle gehouden worden, zodat het fietspad over de hele breedte berijdbaar blijft. Struiken of takken van bomen die het fietspad overwoekeren moeten worden gesnoeid.

In specifieke gebieden moet er rekening gehouden worden met het **bermbesluit** (dat in principe overal geldt, behalve in stedelijke gebieden). Dit betekent dat er, om de fauna en de flora in de bermen te beschermen, niet voor 15 juni mag worden gemaaid. Omwille van de veiligheid zijn vroegere maaibeurten langs fietspaden wel toegestaan. Dit heet dan een **veiligheidsmaaibeurt**. Bij zo'n veiligheidsmaaibeurt mag er maximum 1,25 meter (liefst smaller) langs het fietspad gemaaid worden om woekerende planten (o.a. brandnetels!) te verwijderen. De veiligheidsmaaibeurt op fietspaden langs gewestwegen gebeurt tussen 15 april en 1 juni.

Wanneer er gemaaid of gesnoeid wordt is het belangrijk dat het **maaisel meteen wordt verwijderd!**

3. De inzet van het juiste materiaal

Hoofdzak is dat de gemeente een **veegmachine** aankoopt die geschikt is om fietspaden te onderhouden. Deze machines kunnen uitgerust worden met stukken om bijvoorbeeld sneeuw of bladeren te ruimen. Gemeenten of intercommunales kunnen zich voor de aankoop van zo'n veegmachine laten subsidiëren voor 50% door de Vlaamse Overheid. De kostprijs voor een kleine veegmachine bedraagt gemiddeld 40 000 euro, voor een middelgrote machine is dat 100 000 euro (beide excl. BTW).

Overig onderhoud kan gebeuren met klein materiaal zoals schop, vuilblik, snoeischaren of bosmaaier. Voor kleine herstellingen, zoals bijvoorbeeld het vullen van putten, kan een aannemer ingeschakeld worden die koud asfalt mooi kan afwerken, of zelf warm asfalt kan gieten.

4. Hoe controle en onderhoud organiseren?

Heel vaak is er van 'onderhoud organiseren' amper sprake. Er wordt vooral gerekend op ad hoc maatregelen, of de wegbeheerder schiet pas in actie na een melding op het Meldpunt Fietspaden. Het Meldpunt Fietspaden heeft natuurlijk een heel belangrijke rol. De wegbeheerder kan niet van alles tegelijkertijd op de hoogte zijn: sommige problemen zijn niet te voorspellen. Toch kan het niet de bedoeling zijn dat sommige knelpunten tot in het oneindige moeten worden gemeld: een systematische controle en gepland onderhoud is een noodzaak.

Efficiënt onderhoud betekent:

- inschakeling van voldoende personeel
- afstemming tussen de verschillende wegbeheerders
- zeer snel uitvoeren van herstellingswerken

Fietspaden moeten **minstens jaarlijks grondig** gecontroleerd worden op putten, verzakkingen, duidelijkheid van de wegmarkeringen enz.

5. Beter voorkomen dan genezen...

Bij de aanleg van nieuwe fietspaden kiezen wegbeheerders best voor onderhoudsvriendelijk materiaal. **Asfalt en cementbeton zijn onderhoudsvriendelijker** dan kleinschalig materiaal zoals betonstraatstenen en tegels. Deze laatste verzakken snel bij wijzigende weersomstandigheden.

Het **fietspad moet ook breed genoeg** zijn, zodat er veegmachines ingezet kunnen worden. Bij de aanleg van het fietspad in monolithische verharding en het continueren van dat fietspad over privé-opritten en zijstraten, zal er minder schade optreden.

Belangrijk bij het gebruik van asfalt is de **keuze van de aan te planten bomen** ernaast: diepwortelende bomen verhinderen dat wortels het asfalt naar boven duwen. Gebruik van worteldoeken rond de wortels is ook aan te bevelen.

Meer lezen:

Het Vademecum Fietsvoorzieningen wijdt een apart hoofdstuk aan het onderhoud van fietspaden. Je kan het raadplegen op de website www.mobielvlaanderen.be, bij Vademecums.